

Eitt stað
uttan familju
er bara eitt stað

JAVNAÐARFLOKKURIN

Innihaldsyvirlit

Fororð	5
Kanningin og luttakararnir	7
Góða gongdin	9
Við Føroyum í bakspeglinum	13
Føroyaumhvørvi	14
Føroyskt samanhold	17
Familjusambond	21
Tað, sum vantar	24
Á rættari kós	27

JAVNAÐARFLOKKURIN
á Fólkatingi

Svanamerktur prentlutur 541-894

Einar rúmligar Føroyar draga fólk at sær

Fyri fáum árum síðani var føroyska samfelagið hótt.

Fólk fluttu burtur, og tey drógu onnur við sær. Tað var sum ein ónd ringrás. Um næstan allar úr bindiklubbanum fluttu til Árhús, so kundu tær síðstu tað sama flyta aftaná.

Tíbetur vóru nógv, sum sóu avbjóðingina sum eina uppgávu.

Javnaðarflokkurin á Fólkatingi var sera virkin í kjakinum. Vit spurdu fólk, sum fluttu burtur, hví tey fluttu burtur. Vit spurdu fólk, sum ikki fluttu heimaftur, hví tey ikki gjørdu tað. Vit spurdu fólk, sum fluttu heim aftur, hvat tað var, sum dró.

Vit tosaðu við arbeiðsgevarar, myndugleikar og øll onnur, sum kundu gerast ein partur av loysnini.

Og vit gjørdu frágreiðingar, sum við støði í hesum góvu greið tilmæli um, hvat ítøkiliga kundi gerast fyri at venda gongdini.

Tað snúði seg um tað mest grundleggjandi. Arbeiðspláss. Bústaðir. Barnaansing. Men tað var ikki nóg mikið.

Tað snúði seg eisini um hugburð.

Tað snúði seg um einki minni enn at broyta ta fatan, sum ung fólk høvdu av okkara landi. Tí hon var negativ tá.

Nú er hon positiv. So positiv, at fólk, sum bæði hava gott starv og góðan bústað aðrastaðni, nú flyta til Føroya, hóast tey hvørki finna líka góðan bústað ella líka gott starv her. Fatanin av Føroyum er blivin positiv.

Og tá næstan allar úr bindiklubbanum flyta heim aftur til Vágur, kunnu tær síðstu tað sama flyta aftaná.

Tær stóru kvoturnar av uppsjóvarfiski eiga sín lut í broytingini. Framgongdin í alivinnuni eigur sín stóra lut. Vøksturin í byggivinnuni eigur sín stóra lut. Sjalvandi. Arbeiðspláss eru fortreytin fyri øllum.

Men hugsanin um samfelagið hevur eisini týðning. Og sum henda kanning vísir, so eigur broytingin í hjúnarbandslógini helst eisini sín lut. Hóast nýggja lógin so at siga ikki verður brúkt, so er broytingin fyri mong ímyndin av, at Føroyar nú eru eitt meira rúmligt og modernað samfelag, enn tær hava verið. Og fleiri vísa eisini á, at hækkaði lestrarstuðulin ger tað lættari at vera ung og lesandi í Føroyum.

Einsamøll eru hesi tingini ikki avgerandi, men í samlaðu myndini gera tey mun.

Eitt annað sum er heilt avgerandi – og sum undanfarnar kanningar eisini hava víst – er, at føroyska umhvørvið í Danmark er sterkt og livandi.

Hetta var orsøkin til, at Javnaðarflokkurin í fyrraárið var við til at fáa til vega fígging til høvuðsumvæling av Føroyahúsinum í Keypmannahavn, sum mundi blivið stongt. Vit vistu frá okkara egnu kanningum, at virkseimið í húsinum hevði týdning. Ikki bara fyri útisetar, men eisini fyri føroyska samfelagið.

Tað er Brandur Mortensen Nolsøe, sum hevur gjørt hesa nýggju, kvalitativu kanningina fyri Javnaðarflokkin á Fólkatíngi.

Forsíðumyndina hevur Erika Høgnadóttir tikið.

SJÚRÐUR SKAALÉ

fólkatingsmaður

Kanningin og luttakararnir

Hendan kanningin snýr seg sum hugburðin hjá lesandi og nýútbúnum føroyingum um Føroyar í dag í mun til Exit Føroyar kjakið, sum var fyri fáum árum síðani.

Í mars 2019 vórðu longri samrøður gjørdar við 18 lesandi og nýútbúnar Føroyingar. Sjei vóru búsitandi í Keymannahavn, seks í Aarhus og fimm í Føroyum. Fimm bólkasamrøður vórðu gjørdar, meðan triggjar samrøður vóru millum kanningarfólkið og einstakan svargeva.

Luttakararnir vóru í aldrinum 21–32 ár. Av teimum 18 luttakarunum vóru átta kvinnur og tíggju menn.

Samrøðurnar vóru millum ein tíma og hálvan annan tíma til longdar. Undir bólkasamrøðunum tók kjak seg stundum upp. Tá hevði spyrjarin eyka leiklutin sum kjakstýrari. Hjá luttakarunum var annars frítt at svara stutt ella gjølliga. Spyrjarin hevði tó møguleika at fylgja upp uppá ávís svar og eggjaði av og á svargevunum til at svara gjølligari.

Samrøðurnar vórðu avskrivaðar og síðani gjøllkannaðar, til tess at koma fram á mynstur og tendensir, ið fevndu um svarini hjá øllum luttakarunum. Í hesari greiningini verða útvaldar útsagnir endurgivnar við støði í afturvendandit teimum, ið lýsa tendensir í hugburðinum hjá luttakarunum. Svargevarnir í kanningini eru dulnevndir. Øll nøvn, ið vera givin í ritinum eru uppspunnin, uttan atlit at kyni, fyri at halda samleikan hjá svargevunum duldan.

Kanningin er ein stakroynd og umboðar ikki meiningina hjá øllum føroyskum útisetum.

Hetta ritið kann síggjast sum eitt framhald av kanningini „*Hvat er tað, sum dregur-ur?*“, sum Javnaðarflokkurin á Fólkingi gjørdi í 2014¹. Tann kanningin var kvantitativ og fevndi um fleiri enn 500 svargevar. Niðurstøðurnar tá vóru millum annað:

- Starv, familja og vinir hava størstan týdning fyri, hvar føroyingar velja at búseta seg
- Færri enn helvtin av svargevunum, ið fóru uttanlands at lesa, vóru flutt aftur til Føroya
- Føroyingar hava lyndi til at leggja dent á forðingarnar við at flyta til Føroya, heldur enn møguleikarnar

1 Fulla heitið á kanningini frá 2014 er *Hvat er tað, sum dregur?* Lýsing av hví nýútbúnir føroyingar frá 2008–2012 búsettu seg har teir gjørdi. Allar undanfarnar útgávur hjá Javnaðarflokkurin á Fólkingið finnast á heimasíðuni www.j.fo.

Við hesi kanningini vildu vit meira ítøkiliga útgreina viðurskiftini hjá føroyskum lesandi. Meðan kvantitativar mannagongdir, eitt nú spurnabløð og hagtøl, egna seg væl til at lýsa yvirskipað viðurskifti, kann eitt kvalitatívt háttalag geva gjølligari lýsingar av hugburði og fatan. Við tí fyrri eyga hava vit skattað dýpið heldur enn at skøva í yvirflatan. Endamálið við kanningini er at fáa at vita, um hugburðurin hjá føroyskum lesandi um Føroyar er broyttur tey seinastu árin, og harafturat at eyðmerkja tey ítøkiligu viðurskiftini, ið eru avgerandi fyrri, hvar føroysk lesandi og nýútbúgvín velja at búseta seg.

Góða gongdin

Nógv vatn er runnið í ánnu, síðani kjakið um Exit Føroyar valdaði í Føroyum. Kortini eru færri enn 10 ár liðin, síðani áhaldandi fráflytingin av øllum var sædd sum mest átrokandi samfelagstrupulleikin í Føroyum. Kjakið, sum snúði seg um at finna upp á átøk at venda vandamiklu gongdini, var álvarsamt og dapurt. At ungdomurin flytur av landinum og ikki kemur aftur skapar eina hugmynd av einum samfelagi, sum er ósunt og ikki megnar at tryggja sína egnu framtíð. Men í dag eru ávaringarrópin, sum fyri fáum árum síðani spáddu eina demografiska kreppu í føroyska samfelagnum, tagnað heilt.

Kanningar fyri 10 árum síðani vístu, at fá vildu flyta heim

Einans 20–25% av føroyskum kvinnum og monnum ynskja at flyta heimaftur til Føroya at búgva.

Ein greining av tølunum í Útisetakanningini, sum Tórshavnar kommuna var við til at gera í 2008, vísir, at bert fimta hvør føroyska kvinna og fjórði hvør føroyskur maður búsitandi í Danmark við vissu ynskja at flyta heim aftur til Føroya at búgva.

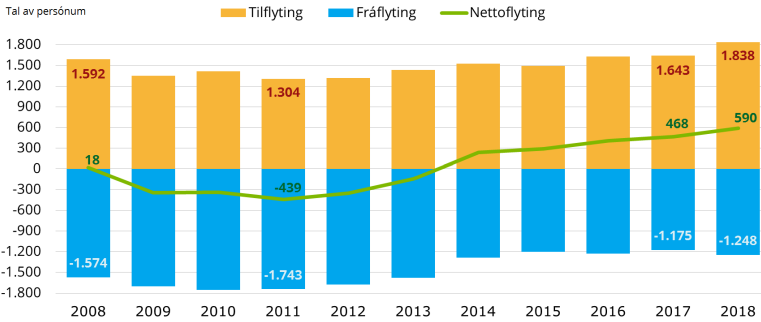
Hagtølini fyri fólkaflyting vísa nú, at fráflytingin er minkað á hvørjum ári síðani 2013, meðan fólkatalið støðugt er vaksið. Í 2019 var fráflytingin tann lægsta síðani 1980. Meðan fráflytingin er minkandi, veksur tilflytingin alsamt. Úrslitið av minni fráflyting og størri tilflyting er, at nettotilflytingin hevur ongantið verið størri enn hon var í 2019. Gongdin hevur sostatt verið góð síðani 2013. Til samanberingar sæst á hagtølunum á næstu síðu, at árin 2009–2013 vóru heldur vánalig.

Bókin Exit Føroyar kom út í 2012

Tilflyting, fráflyting og nettoflyting

12-mánaðarskeið jan.- des.

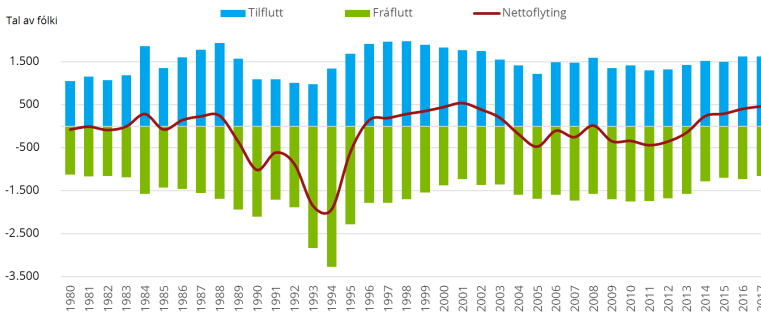

Kelda: Hagstova Føroya

Á myndini omanfyri sæst, at í tíðarskeiðinum 2014–2018 hevur nettotilflytingin støðugt vundið upp á seg á hvørjum ári. Tilflytingin byrjar at vaksa í 2013, og undantikið 2015, hevur hon støðugt vundið upp á seg á hvørjum ári, serliga í 2018.

Flytingin millum Føroyar og útland, 1980 til 2017

Mynd 6

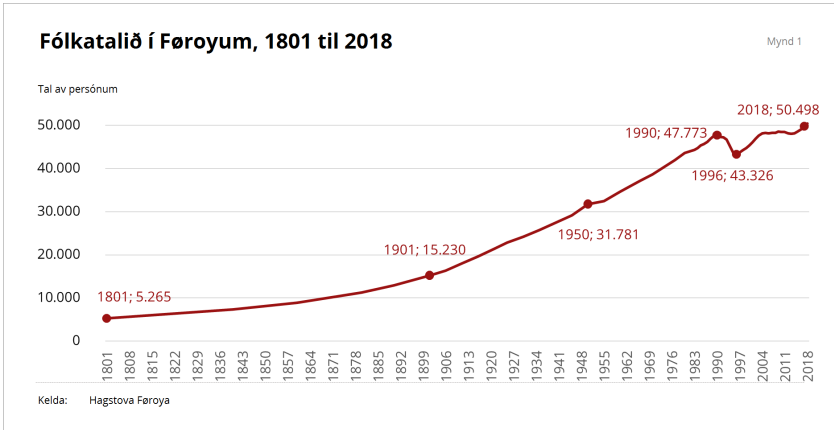

Kelda: Hagstova Føroya

Sum myndin omanfyri vísir, hevur nettotilflytingin verið støðugt vaksandi tey seinastu árin.

Hesi somu ári er fólkatalið vaksið alsamt. Í februar 2019 taldust 51.440 fólk í Føroyum.

Frá 2004 til 2013, 2008 undantikið, var ein nettofráflyting. Og eftir 2009 var fólkatalið minkandi. Tó sæst, at í 2014 var aftur munandi vøkstur í fólkatalinum, og er nettotilflytingin síðani vaxin á hvørjum ári. Broytingin í gongdini í fólkatalinum tey seinastu sjev árin kemur einamest av, at færri flyta úr Føroyum, og at fleiri flyta til Føroya.

Vaksandi tilflytingin merkir, at eftirspurningurin eftir arbeiði er størri.

Kortini er arbeiðsloysið støðugt minkað tey seinastu árin, tí talið av størvum eisini er vaksið. Í januar 2019 var árstíðarjavnaða fulltíðararbeiðsloysið 1,1 prosent, sum er tað lægsta, ið nakrantíð er skrásett.

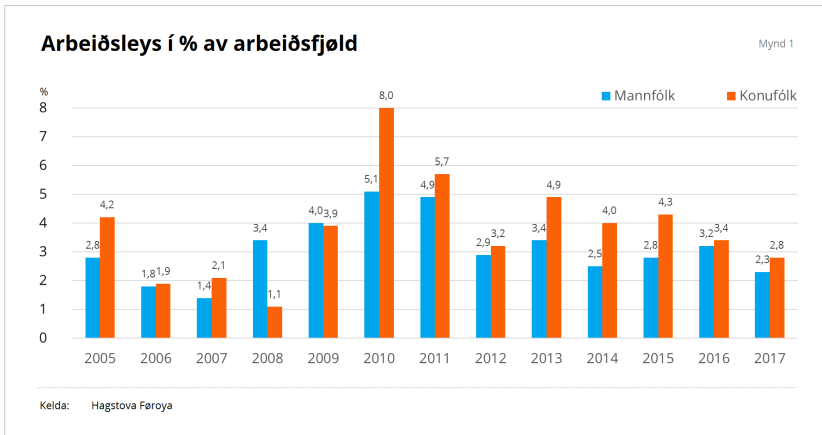
Arbeiðsloysið minkar alsamt og er nú 1,3%
10. januar 2019

Arbeiðsloysið í Suðuroy minkað niður í helvt eftir einum ári
10. februar 2018

Yvir 27.000 løntakarar í juni
10. september 2018
 Løntakaratalið er fyri fyrstu ferð farið upp um tey 27.000. Løntakaratalið er vaksið síðani 2013 og setir framvegis nýggj met.

Arbeiðsloysið metlágt
 Arbeiðsloysið í januar var metlágt, 1,1 prosent
 Beinta Lowe

9,4 milliardir í lønum í fjør
 Hetta er 5,4% meira enn í 2017

Vaksandi tilflytingin kemur av, at føroyskir útisetar í størri mun flyta aftur til Føroya. Størsti parturin av føroyingunum, ið lesa uttanlands, búgva í Danmark. Sambært hagtølunum hjá Danmarks Statistik, búðu 10.908 føroyingar í Danmark í januar 2019, 4498 menn og 6410 kvinnur. Í lestrarárinum 2017/18 var talið av føroyskum lesandi í Danmark 995².

Alt bendir á, at fleiri velja at flyta aftur til Føroya enn áður.

2 Talið er frá hagtølunum hjá Studna fyri útgoldnan ferðastuðul.

Við Føroyum í bakspeglinum

Hvørji viðurskipti eru avgerandi fyri, at føroyskir útisetar flyta heim?

Spyrt tú útisetarnar sjálvar, er svarið sjáldan einfalt. Spyrt tú fyrrverandi útisetar, hvat dró tey heim, fært tú at kalla ongantíð sama svar. Føroyingar eru, eins og øll onnur menniskju, einstaklingar við egnum áhugamálum og egnum tørvum. Og hartil eru tær ítøkiligu umstøðurnar hjá hvørjum einstaklingi altíð ymiskar.

Kortini líkjast vit nógv. Okkum øllum tørvar eitt samfelag, sum nøktar teir tørvir, ið eru grundleggjandi neyðugir fyri at vita trívast. Øll hava eitt nú tørv á bústaði, arbeiði og sosialum veitingum. Hesar tørvir kunnu vit kalla strukturellar, tí teir fevna um samfelagið sum heild.

Undanfarnar kanningar hava støðugt víst á, at talan aloftast er um eina røð av viðurskiptum, sum øll hava ein leiklut, tá føroyskir útisetar velja, hvar teir vilja búgva. Kjakið um Exit Føroyar varpaði ljós á nakrar lyklafaktorar, sum eftir øllum at døma vóru neyðugir, skuldi gongdin vendast frá fráflyting til tilflyting. Týðningarmest av hesum vóru sjálvandi arbeiði og bústaður.

Men hóast arbeiði og bústaður er at fáa, merkir hetta ikki, at somu møguleikar finnast í Føroyum sum í landinum, útisetin býr í. Tey munnu vera mong, sum seinastu árin hava valt at flyta heim til Føroya, hóast umstøðurnar í útlandinum hava verið góðar – ella enntá betri. Við øðrum orðum ber til at siga, at útisetin, sum flytur heim, velur ikki bara Føroyar til, men eisini útlandið frá. Við hesum í huga kann spurningurin um, hvat dregur útisetar heim til Føroya, vera torskildari enn hann tykist í almenna kjakinum. Á næstu síðunum varpa vit ljós á viðurskipti, sum ikki eru strukturell, men sum eisini hava týðning fyri, hvar føroyskir útisetar velja at búseta seg.

Mynd: Erika Høgnadóttir

Føroya umhvørvi

„Tú verður automatiskt umgirdur av føroyingum, og tað er ofta fólk, tú longu kennir heimanífrá“

Í fleiri áratíggju hava føroyingar verið vanir at flyta til Danmarkar, í høvuðsheitum fyri at nema sær útbúgving. Hendan siðvenjan hevur verið við til at rót-festa útisetarumhvørvi í Danmark. Í føroya umhvørvinum fær føroysk mentan tilhald og kann endurskapa seg millum útisetar. Eitt føroya umhvørvi knýtir føroyskar útisetar saman og skapar í mongum førum eina kenslu av at hoyra til ein føroyskan felagsskap uttanlands. Føroyingafeløgin³ kunnu sigast at vera kjarnin í føroysku umhvørvinum í Danmark, ikki bara við at skipa fyri og hýsa tiltøkum, men eisini á tann hátt, at føroyingafeløgin kunnu veita nýkomnum vegleiðing og ráðgeving.

Í hesari kanningini er nógv, ið bendir á, at føroya umhvørvið hevur stóran týdning fyri trivnaðin í Danmark. Av luttakarunum, ið búgva ella hava búð í Danmark rógva at kalla øll framundir, at gerandisdagurin í Danmark í stóran mun snýr seg um tað, ið fyriferst í føroya umhvørvinum. Hóast tey hava nógv samband við danir og fólk við øðrum tjóðskapi, siga tveir triðingar av luttakarunum, sum búgva í Danmark, at tey meginpartin av tíðini eru saman við føroyingum.

Hetta hevur fleiri ágóðar fyri trivnaðin í Danmark, men kortini er tað ikki neyðturviliga eitt tilvitað val. Hinvegin greiða fleiri av luttakarunum frá, at teirra tættasta sosiala netverk av sær sjálvum skipar seg millum føroyingar burturav. Á tann hátt tekur tilveran í Danmark ótilvitað støði í føroya umhvørvinum:

„Tú verður automatiskt umgirdur av føroyingum, og tað er ofta fólk, tú longu kennir heimanífrá. So hendir tað náttúrligt, at man fær tætt samband. Man er líkasum í somu støðu.“

(Kjartan, Keyptannahavn)

3 Føroyingafeløg finnast m.a. í Keyptannahavn, Aarhus, Aalborg, Esbjerg, Fyn, Mið- og Vesturjyllandi, Vestursælandi, og í Vejle, Fredericia og Kolding.

Sum nevnt hava tveir triðingar av luttakarunum, sum eru búsitandi í Danmark tó eisini javnt samband við danir eitt nú í sambandi við lesturin. Men hóast donsku vinfólkini eru partur av gerandisdegnum, kunnu sambondini við danir ikki javnsetast við samanhaldið millum føroyingar. Luttakarnir eru at kalla á einum máli um, at relatióin við danir standur ikki mót. Eitt nú lýsir ein kvinna í Keypmannahavn, sum hevur áleið líka nógv donsk sum føroysk vinfólk, at føroysk mentan hevur serligt virði í gerandisdegnum, og at hetta elvir til, at sambandið við danir stendur ikki mót:

„Eg merki ikki, at eg havi líka nógv til felags við danir, sum við føroyingar. Vit líkjast ikki so nógv sum man heldur.“

(Jógvan, Keypmannahavn)

Hesin mentanarligi munurin millum føroyingar og danir verður javnan endurgivin av luttakarunum í kanningini.

„Tað kann vera trupult at vera saman við føroyingum og dønum í senn. Til dømis tá tað er ball, passa bólkarnir ikki saman. Har er so stórir munur á mátanum man tosar upp á.“

(Malan, Aarhus)

„Tað er jú Danmark – tað er so nær við Føroyar. Og man kennir tað so væl. Men eg klári allíkavæl ikki at passa meg til tað.“

(Sára, Aarhus)

Sambært flestu luttakarunum, ið eru fluttir til Danmarkar, var føroyaumbhvøvið beinleiðis og óbeinleiðis við til at draga tey til Danmarkar. Hóast ein stórir meiriluti av teimum, ið eru flutt til Danmarkar, søgdu seg flyta úr Føroyum í lestrarárinum, nevna tey eisini aðrar grundir; Eitt nú bendir nógv á, at sosialu sambondini eru við til at gera av, hvaðar leiðin gekk. Við øðrum orðum, hava føroyingar lyndi til at fylgjast við vinfólki til Danmarkar:

„Eg visti, at eg hevði vinir í Aarhus, sum høvdu tað gott har tey búðu. Tað kendist náttúrligt at joina tey, og tað gjørði eg so. Eg hugsaði ikki meira um tað.“

(Malan, Aarhus)

Sostatt er ikki óhugsandi, at føroyaumhvørvini eru við til at draga føroyingar av landinum á tann hátt, at vinfólk fylgjast til Danmarkar. Sum nevnt, flyta summir føroyingar til Danmarkar fyri fyrst og fremst at nema sær útbúgving, sum ikki fæst í Føroyum. Men hinvegin eru onnur flutt til Danmarkar, tí tey vildu varðveita sambondini við vinfólkini, hóast hósandi útbúgvingarmøguleikar vóru í Føroyum. Í seinna førinum eru tað vinasambondini, ið draga, heldur enn vantandi útbúgvingarmøguleikar.

Føroyskt samanhald

„Sjálvt áðrenn tú flytur
av landinum verður tú spurd,
nær tú kemur heim aftur,„

Mynd: MFS

Men hvønn týdning hava føroya-umhvørvinu í Danmark fyri tilflytingina?

Í stuttum ber til at siga, at hesi somu sosialu sambondini, sum draga føroyingar til Danmark, eisini gera sitt til, at útisetar venda nøsina heimaftur, tá lesturin er lokin.

Sosiala lívið hevur stóran týdning fyri trivnaðin hjá øllum menniskjum. Hetta er sjálvsagt ikki øðrvísi millum útisetar. Stórir partur av lesandi føroyingunum í Danmark halda nóg saman við øðrum føroyingum undir lestrartíðini. Sosiala lívið verður í stóran mun skipað av føroyskum vinasambondum, eins og tað verður í Føroyum. Hetta merkir, at gerandisdagurin er nóg tongdur at føroya-umhvørvinum.

Lestrartíðin er avmarkað til nøkur fá ár, og vanligt er, at ein noyðist at finna nýggjan bústað, tá lesturin er lokin, eitt nú tí at loyvið at vera búgvandi í lestraríbúðini rennur út. Nóg bendir á, at hetta er rættiliga vanligt høvi hjá føroyskum lesandi í Danmark at flyta aftur til Føroya. Av teimum fimm luttakarunum, sum eru fluttir til Føroya, valdu triggir at flyta til Føroya innan eitt ár varð liðið, eftir at lesturin varð lokin. Av teimum 13 luttakarunum, sum eru búsitandi í Danmark, siga níggju, at tey kundu hugsað sær at flutt til Føroya beint eftir lesturin.

Luttakarar, ið eru búsitandi í Danmark, rógva javnan framundir, at broytingarnar í føroya-umhvørvinum hava stóran týdning fyri, hvar tey velja at búgva. Serliga, tá vinfólkinu eru flutt til Føroya:

**„Eg flutti heim stórt sæð tí vinmenninir
vóru allir fluttir heim. Tað var einki eftir“**

(Tummas, Føroyar)

„Onkur hevði fingið starv í Føroyum,
og onkur annar longdist bara heim.
Eg flutti heim uttan at hava fingið dreymastarvið,
men allíkavæl væl vitandi um, at eg kundi fáa arbeiði“
(Jákup, Føroyar)

Fyri luttakararnar, sum búgva í Danmark, hevur tað týðning, um føroysku vinfólkini flyta heim. Summir av luttakarunum geva sær ikki stórvegis fær um, nær tey flyta aftur til Føroya. Hesi hava ofta nøkur ár eftir av lestrinum, og tí fer støðan ikki at broytast í nærmastu framtíð. Men sum ein luttakari vísir á, fær tað avleiðingar fyri gerandisdagin, tá føroysk vinfólk flyta aftur til Føroya:

„Um fleiri vinir flyta heim, so missir mann nakað.
So hevði eg hugsað meira um tað. Mann missir
alt sum mann hevur rundan um seg.“

(Kinna, Keypmannahavn)

Mynd: MFS

Føroyingar, eins og aðrir minnilutabólkar í Danmark, hava lyndi til at liva eftir sínum egnu siðvenjum og mentanarligu vanum, ið skilja seg frá teimum donsku. Føroyaumhvørvið í Keypmannahavn hevur sterkar røtur, og tað ger, at útisetar lættliga fáa møguleikan at merkja føroyska mentan, eitt nú við mati og ymiskum almennum tiltøkum, ið seta føroyska mentan í ljósmálan. Harafturat ger stóra mongdin av føroyingum í Keypmannahavn, at ein lættliga og mangan kann hava samband við aðrar føroyingar.

Sum føroyskur útseti í Danmark hoyrir tú til ein av mongum minnilutabólkum. Í Danmark finnast nógvir etniskir bólkar, sum allir hava sínar egnu siðvenjur og mentanarligu vanar við sær til landið. Eins og aðrir minnilutabólkar, hava føroyingar lyndi til at halda saman í gerandislívinum. Nógv bendir á, at tað at útisetar hava tætt samband við føroyska mentan, ávirkar útlitini fyri hugin at flyta heim. Ert tú javnan saman við øðrum føroyingum í útlandinum, fellur prátið sjálvsagt á føroysk viðurskipti, og tí fyllir føroyska samfelagið nógv í hugaheiminum.

Tveir luttakarar vísa á, at støðuga atlitid at Føroyum helst elvir til, at hugurin at vera búgvandi í Danmark yvir longri tíð minkar:

„Sjálvt áðrenn tú flytur av landinum verður tú spurð, nær tú kemur heim aftur. Tað líkasum setir seg aftarlíga í heilan, og so virkar tað sum at tað er ein sjálvfylgja, at tú flytur heim so skjótt, sum tú ert liðug at lesa. Tað er tað í grundini slett ikki, tí tað er jú gott at búgva í Danmark, og enntá fleiri arbeiðsmøguleikar.“

(Sólva, Aarhus)

„Eg tosi ofta við vinirnar um at flyta heim aftur, og tað úlmar heilt síkkurt millum tey lesandi her. Ikki tí tað er tabu at siga, at man ikki ætlar at flyta heim, men allíkavæl merki eg á hinum, at tað er tað vanligasta at gera“

(Tummas, Keypmannahavn)

Eisini greiða summir av luttakurunum frá, at tey hava altíð havt ætlanir um at flyta aftur til Føroya:

„Tú hevur allatíðina Føroyar í huganum. Tú tosar á føroyskum um, hvat hendir heima í Føroyum. Og í vikuskiftinum ballast tú við føroyingum. Tað er sum um, at tú allatíð hevur Føroyar í bakspeglinum“

(Jóna, Keypmannahavn)

„Tað hevur altíð verið greitt fyri mær, at eg skuldi aftur til Føroya. Heilt frá barnsbeini av. Eg havi ongantíð ætlað mær at búð uttanlands, og eg havi heldur ikki havt serliga stóran áhuga at búgva uttanlands, so leingi sum tað bleiv til. Men eg angri tað slett ikki. Tað hevur verið sera stuttligt og ótrúliga mennandi.“

(Sára, Aarhus)

Á hvørjum ári flyta føroyskir ungdómar uttanlands í lestrarørindum, ella at royndir flytja á annan hátt. Í mun til uttanlandslesnað er Danmark nógv best umtókt lestrarlandið. Uttan fyri norðurlond eru best umtókt londini Stórabetland og onnur evropeisk lond, eitt nú Pólland. Sama hvaðar leiðin gongur, hevur útisetaliðið avbjóðingar við sær, sum fáa ein at umleggja sítt lív og hugsavna seg um fremmandar mentanir. Men neyvan er ávirkanin av føroya umhvørvinum størri enn hon er í Danmark. Millum tey føroysku lesandi í Danmark er vanligt at halda fast í tankanum um at flyta til Føroya í framtíðini. Hetta kann hugsast at hava týðning fyri, hvørt útisetar velja at flyta aftur til Føroya eftir loknan lestur.

Meðan tveir triðingar av luttakarunum vísa á, at tey fluttu uttanlands fyri at fáa nýggjar upplivingar, sigur líka stórir partur, at vinasambondini høvdu stóran týðning fyri, hvaðar tey fluttu. Meðan útbúgving er ein av høvuðsviðurskiftunum, sum dró tey av landinum, var føroya umhvørvið ein fyrirtreyt fyri, at tey gjørdu sær ætlanir um at flyta. Hendan gongdin bendir á, at føroyingar hava lyndi til at fylgjast, tá teir flyta til Danmarkar í lestrarørindum. Sum henda kanningin hevur víst, eru ábendingar um, at útisetar fylgjast eisini heim aftur til Føroya. Sostatt dregur føroya umhvørvið føroyingar av landinum, men samstundis elvir samanhaldið, ið nærast er føroya umhvørvinum, til, at áhugin at flyta heim eftir loknan lestur veksur.

Tá roynt verður at skilja og finna frágreiðingar fyri til- og fráflyting, hava vit lyndi til at hyggja at hagtølum fyri arbeiðsloysi, bústaðarmarknaði, skattaviðurskiftum og øðrum strukturellum viðurskiftum. Henda kanningin vísir tó, at eisini eru onnur viðurskifti og fyrbrigdi, ið hava stóra ávirkan – eitt nú føroya umhvørvin og sannroyndin, at føroyingar halda saman.

Vaksandi tilflytingin kann sostatt sigast at koma av sosialum viðurskiftum aftrat bygnaðarligum viðurskiftum. Í mongum førum flyta føroyingar av landinum við tí í hyggja at flyta heim aftur seinni. Henda hellingin til at flyta aftur til Føroyar eigur at takast við í kjakinum um tilflyting.

13.10.2016 - 14:53
Størsta tilflyting í 14 ár
Tilflytingin í Føroyum er tann størsta síðani 2002. Fløttingar flyta nú til landið.

28.12.2018 - 20:51
Fleiri flyta heim eftir loknan lestur
Føroyar eru vorðnar áhugaverdri og rúmliari, heldur Sissal H. Hestoy, sum var á Jobmatch í dag.

Størri fólkaøkstur í yngru ættarliðunum enn í teim
» 16. juli 2018
Í fólkaøkstrinum, sum hevur verið seinastu fyra fimm árin, er nakað størri økstur í teim yngri ættarliðunum enn í teim eldru. Hetta er ein stór broyting í mun til gongdina tey nógvu árin frammanundan.

Nógv fleiri mannfólk flyta heim
Tær stóru kommunur vaxa mest meðan sunnastu oyggjarnar og útoyggjarnar eru taparar í fólkaøkstrinum.

Ikki síðan 1982 hava so fá fólk flutt úr Føroyum, og tilflytingin er tann størsta síðan 2002. 49.615 fólk búðu í Føroyum tann 1. september í ár.

Familjusambond

„Míni børn
skulu hava tað sama,
sum eg vaks upp við“

Mynd: MFS

Aftrat vinasambondum hava familjusambondini sum heild stóran týdning millum luttakararnar. Allir luttakararnir í kanningini vuku upp í Føroyum, og setir hetta dâm á frágreiðingarnar, tá lu. Hesi eru sostatt flutt úr Føroyum við tí fyri eyga at flyta heim aftur eftir lestrarörindini. Í flestu førum er grundin, at luttakararnir vilja búgva tætt við familjuna í Føroyum:

„Fyrimunurin við at vaxa upp í Føroyum er, at tú hevur so nógva familju til staðar, og hetta ger ofta ein góðan uppvøkstur, og tað skapar ein tryggleika. Tað ber sjálvandi ikki líka væl til í Danmark, tí familjan býr øll í Føroyum.“

(Petur, Keypmannahavn)

Somuleiðis vísa flestu luttakararnir, ið búgva í Danmark á, at familjusambandið er ein høvuðsgrund til, at tey velja at flyta aftur til Føroya.

„Eg haldi, tað veldst um hvørji virði ein hevur.
Hjá mær eru tað míni familjuvirði, sum draga meg aftur.“

(Rebekka, Aarhus)

„Eitt stað uttan familju
er bara eitt stað“

Mynd: MFS

Alt bendir á, at familjusambond eru ein høvuðsgrund til, at luttakararnir, ið búgva í Danmark eru áhugaðir at flyta heim. Men í hugtakinum familjusambond, sum tað verður umrøtt av luttakarunum, finnast tvey frábrigdi. Tað seinna snýr seg um børnini hjá sjálvum luttakarunum. Allir luttakararnir í kanningini eru á einum máli um, at tey vilja, at teirra børn vaksa upp í Føroyum.

„Fyri meg er tað alt mítt gamla netverk, altso vinir og familja. Eg havi nógva søgu og upplivilsir í heimstaðnum. Tí er tað tað sum hevði drigið meg heim. Tað meira sosiala í tí. Eitt stað uttan familju og vinir er bara eitt stað.“

(Sámal, Keyptmannahavn)

Tríggir av luttakarunum hava egin børn. Hesi trý eru øll búsitandi í Danmark og siga seg vera áhugaðar at flyta til Føroya.

Sum nevnt vilja allir luttakararnir vera við, at fáa tey egna familju, vilja tey, at børnini vaksa upp í Føroyum. Luttakararnir, ið ikki hava egin børn, geva greiðar ábendingar um, at tá tey fáa egna familju, raðfesta tey uppvøksturin hjá børnunum og vilja flyta heim. Eftir øllum at døma er áhugin at flyta heim stórur, tá tað snýr seg um egna familju, og alt bendir á, at útisetar halda Føroyar vera eitt gott stað hjá børnum teirra at vaksa upp í.

„... men at hava eitt familjuumhvørvi er sera umráandi. Eg dugi ikki at ímynda mær at vaks upp uttan ommur og abbar og systkinabørn. Og at kunna spæla úti ikki eftir einum skema. Tað er ov fastlagt og institutionaliserað í Danmark. Og eg vil geva børnunum hjá mær tað, sum eg fekk“

(Sára, Aarhus)

„Eg vil heilt víst, at míni egnu børn vaks upp í Føroyum har mín familja kann vera nærindis. Míni børn skulu hava tað sama, sum eg vaks upp við“

(Tummas, Keyptmannahavn)

Tøttu sambondini, ein hevur við familjuna í Føroyum, hava eftir øllum at døma stóran týdning fyri luttakararnar allar. Og meðan áhugin at flyta til Føroya er stórur millum luttakararnar, ið búgva í Danmark, er tað spurningurin um at uppala egin børn, sum hevur serliga stóran týdning fyri, at avgerðin at flyta til Føroya verður tikin.

Tað, sum vantar

„Tað tók langa tíð
áðrenn eg fann mítt
egna í Føroyum“

Mynd: MFS

Sama, um áhugin at búgva í Føroyum er stórur millum útisetar, og føroyingar hava lyndi til at velja Føroyar í sambandi við barnauppalng, eru týðningarmikil viðurskipti, ið drála flytingina. Eitt nú vísa at kalla allir luttakararnir í hesari kanningini á, at bústaðarmøguleikarnir hjá føroyska ungdóminum ikki eru nóg fjølbroyttir. Fleiri av luttakarunum geva greiðar ábendingar um, at tey ynskja sær egnan bústað, skulu tey flyta heim. Um ikki annað, er hesin vansin við til at útseta flytingina.

Vanligt er, at útisetar hava egnan bústað undir lestrartíðini. Í hesari kanningini eru nógvar ábendingar um, at tíðin eftir loknan lestur er avgerandi fyri, hvar útisetar velja at búgva. Tí tá er hugurin at flyta heim stórur hjá mongum. Men finnur tú ikki bústað í Føroyum er ilt at velja sjálvstøðuga lívið í Danmark frá. Sama, um tú hevur egnar familju ella ert stakur uppihaldari, er egin bústaður ein av høvuðstreytunum fyri, at tú trívst í Føroyum. Sum meirilutin av luttakarunum vísa á, er avbjóðingin at finna egnan bústað í Føroyum stór.

„Um eg ikki finni bústað, havi eg ikki hug at flyta heim. Eg veit eg kann búgva hjá teimum gomlu, men eg haldi meg vera ov gamla til tað. Eg skal hava egnan bústað“

(Simona, Keypmannahavn)

„Tað er ikki so feitt at flyta í eina kjallaraíbúð sum er hálvmogin, tí man einki annað fær. Ella at man noyðist at skriva seg upp á eitt stórt húsalán“

(Sámal, Keypmannahavn)

Fleiri luttakarar vísa á, at munur er á umstøðunum hjá ørum og støkum uppihaldarum, serliga av fíggarligum orsökum.

„Tað er lættari um man er par og hevur dupulta inntøku“

(Janus, Aarhus)

„Eg vænti at útlitini fyri at finna bústað eru nógv betri, um man er tvey. Tað er alt ov dýrt at leiga íbúð til ein í Havn. Leiguprísirnir samsvara ikki við inntøkustøði hjá einum, ið er nýútbúgvinn“

(Elsa, Keypmannahavn)

Summir av luttakarunum vilja hartil vera við, at trupulleikin fyri ein part stavar frá bygnaðinum á bústaðarmarknaðinum í Føroyum. Hetta er ein orsök til, at umstøðurnar hjá ungum eru verri í Føroyum enn í Danmark.

„Eg veit ikki um tað er óregulerað øki ella hvat. Vit hava eina leigulóg, men tað er ikki nóg nógv vinnulig útleigan. Bústaðartrotið er eitt øki sum ger, at man ikki tímur at flyta heim, tað er ivaleyst“

(Pól, Keypmannahavn)

„Tað er helst torført óansæð hvaðar tú flytur. Men í Føroyum er tað serliga við bústaði, at tað er ringt. Eg trúgvi altíð at man kann fáa okkurt slag av arbeiði, um man ikki er ov kræsin. Men akkurát við bústaði er tað ringt. Tað virkar heldur ikki sum at vit gera so nógv við tað í mun til stóra eftirspurningin í dag“

(Kinna, Keypmannahavn)

Eisini tey, ið eru flutt heim, vísa á, at bústaðartrotið var ein avbjóðing.

„Nú flutti eg so heim hóast alt, tí eg fann arbeiði. Men eg má siga at tað hevur verið hart at tillaga seg, tí tað er ikki stuttligt at flyta heim aftur til familjuna“

(Tummas, Føroyar)

„Tað tók langa tíð áðrenn eg fann mítt egna her í Føroyum“

(Jákup, Føroyar)

Tey flestu vísa á, at bústaður hevur stóran týdning, skulu tey trívast í Føroyum. Meðan áhugin fyri at flyta til Føroya er eyðsæddur millum luttakararnar, kunnu vantandi bústaðarmøguleikarnir vera grundin til, at flytingin verður útsett. Somuleiðis kunnu vantandi arbeiðsmøguleikar útseta flytingina.

Hinvegin finnast dømi í kanninginum um, at útisetar eru fluttir heim hóast starv og bústaður ikki eru fingin til vega. Í hesum førunum eru tað ofta sosialu viðurskiftini, ið eru avgerandi. Hetta talar ímóti niðurstøðunum í undanfarnum kanningum: tær vísa á, at viðurskifti sum starv avgera, hvørt útisetar flyta heim, ella vera verandi í útlandinum.

Í kjakinum um Exit Føroyar vóru nógv á einum máli um, at skuldi fráflytingin steðgast, ráddi um at fáa ungar føroyingar at velja at vera verandi í Føroyum, heldur enn at pakka viðførið og flyta uttanlands. Trupulleikin, at ov fáir føroyingar fluttu heim aftur, skuldi loysast við at tálma fráflytingini. Úrslitini av hesari kanningin bera tó brá av, at hugurin at flyta til Føroyar er stórur millum útisetar í Danmark. Við hesum í huga ber til at meta, at útlitini fyri, at útisetar flyta heim eru lutfalsliga stór í mun til áður.

Dømini um, at sosial viðurskifti sum familjusambond og vinasambond dragauttan mun til arbeiði og bústað staðfesta, at sambondini millum føroyingar eru avgerandi faktorar í tilflytingarspurninginum. Samanhaldið, ið føroyaumhvørvin styrkja, vísir at bygnaðarligu viðurskiftini ikki altíð eru avgerandi. Føroyaumhvørvin draga føroyingar til Danmarkar, men samstundis eru tey við til gera, at útisetar í Danmark varðveita Føroya í bakspeglinum. Hetta speglast aftur í vendlu gongdini í hagtølunum fyri tilflyting.

Á rættari kós

„Føroyar eru ikki tær somu
sum tá eg flutti niður“

Tað eru góðar tíðir í Føroyum. Tilflytingin hevur sett met fleiri ár upp í slag, og fráflytingin hevur verið støðugt minkandi tey seinastu árin. Í skrivandi stund er arbeiðsloysið metlág, og lutfalsliga nógv arbeiði at fáa. Bygnaðarligu viðurskiftini í samfelagnum bera brá av vøkstri og framgongd.

Men rínur góða gongdin við fatanina hjá lesandi og nýútbúnum føroyingum?

Útisetar hava lyndi til at gera samanberingar millum landið, tey vuku upp í, og landið, tey liva í. Er talan um føroyskar útisetar í Danmark, eru sjálvsagt eyðsæddir munir at hóma millum báðar legurnar, bæði samfelagsliga og mentanarliga.

Útisetar liva sítt gerandislív tætt upp at øðrum mentanum og livihættum. Við tí setist lívsáskoðanin andlit til andlits við fremmand viðurskifti. Tað at støðast í einum fremmandum landi kann førka fatanina av heimlandinum ein veg ella annan, tí sjónarhornið við tíðini verður uttanveltað. Hetta kemur fram í frágreiðingunum hjá luttakarunum, ið bógva í Danmark. Sum ein luttakari vísir á, sært tú heimlandið í nýggjum ljósi, hevur tú støðast í øðrum landi í nóg langa tíð:

„Tað góða er, at tú við tíðini lærir at síggja Føroyar
í mun til onnur samfeløg. Og hetta ger at tú fært
eina nýggja fatan av heimlandinum og tær sjálvum“

(Jákup, Føroyar)

Í hesari kanningini hava 16 av 18 luttakarum búið í Danmark. Fýra luttakarar hava eisini roynt at búið í øðrum londum enn Danmark. Samanberingarnar, ið luttakararnir bera fram millum Føroyar og Danmark benda á, at týðiligir munir eru millum londini. Eitt nú eru hesir munir átrúnaðarligrir:

„Ofta stinga átrúnaðarlig sjónarmið seg fram, tá tú kjakast um politikk í Føroyum. Hetta verður ikki góðtikið á sama hátt í Danmark. Tað er strævið, serliga tá tú flytur heim aftur, at sovorið áhugamál fáa so nógv uppmerksemi. Eg haldi, at man átti at tikið hond um teir veruligu samfelagsligu trupulleikarnar, eitt nú bústaðartrotið. Tað sigur mær, at Føroyar eru aftanfyrri“

(Kinna, Keypmannahavn)

„Alvorlig tillaging skuldi til, tá eg var flutt til aftur til Føroya. Hugburðurin hjá fólki er enn eitt sindur meira traditionellur. Eg orkaði tað illa í byrjanini, men eg kom so smátt til sættis við tað. Tó haldi eg ikki at tað er so ringt sum man ger tað til, tá man býr uttanlands“

(Sigrun, Føroyar)

Men hóast fleiri luttakarar vísa á, at Føroyar á ávisum økjum eru aftanfyrri, eru eisini ábendingar um, at Føroyar í hugaheiminum hjá útisetum í størri mun kunnu javnsetast við grannalondini í dag enn áður:

**„Føroyar eru ikki tær somu sum tá eg flutti niður.
Eg merki væl, at nú rúmast fleiri fólk av ymsum slag,
og at ungdómurin fær størri frælsi at agera og vera til.
Tað er heilt sikkurt blivið meira rúmligt“**

(Sigrun, Føroyar)

Stórir partur av luttakarunum vísir á dømi um, at Føroyar tey seinastu árinu eru vorðnar meira sambæriligar við grannalondini. Her er talan um eitt nú politiskar broytingar:

„At samkynd nú hava fingið loyvi at giftast sigur mær, at Føroyar eru við at koma inn í nútíðina. Tað ger allarhelst, at útisetar tíma landið betur. Tá tú hevur búð í Keypmannahavn ella onkrum øðrum stórbýi í fleiri ár, hevur tað næstan kenst sum at fara aftur í tíðina at koma til Føroya“

(Jónas, Aarhus)

„Eg haldi at mentanin er broytt í Føroyum tey seinastu árinu. Til dømis er býarlívið blivið eitt heilt annað. Tað kann eisini vera tí at fleiri arbeiðsmøguleikar hava stungið seg upp, og at leiри tí eru flutt heim. Útisetar hava tikið annað mentanarligt viðfæri við sær heim sum annars ikki var har áðrenn. Eg trúgvi at tað hevur broytt Føroyar onkursvegna“

(Sámal, Keypmannahavn)

Meirilutin av luttakarunum í hesari kanningini er lesandi í Danmark. Summi teirra fluttu til Danmarkar, tí útbúgvingin, tey vóru áhugað í, var ikki at fáa í Føroyum. Onnur valdu at fara undir útbúgvingina í Danmark, hóast tey høvdu møguleikan at lesa somu lestrar grein í Føroyum.

Eitt afturvendandi evni millum luttakararnar er lestrarviðurskipti. Summir luttakarar vísa á, at lestrarlívið í Danmark hevur størri figgjjarligt frælsi, m.a. tí lestrarstuðulin er hægri í Danmark. Meðan tú sum lesandi í Danmark hevur rætt til SU, er studningurin til lesandi í Føroyum ikki líka høgur, og skapar hetta ein ójavna. Hóast munin á lestrarstuðlinum, vilja fleiri luttakarar vera við, at tørvarin á figgjjarligum stuðli somuleiðis er ójavnur.

„Í Føroyum hevur tú typiskt familjukervið at laga teg upp at, meðan tú lesur. Men í Danmark stendur tú á berum“

(Kjartan, Keypmannahavn)

Millum luttakararnir, sum finnast at fíggarliga ójavnanum millum lesandi í Føroyum og Danmark, eru tó ábendingar um, at støðan er batnað nakað í seinastuni.

„Tað er positivt, at lestrarstuðulin er hækkaður í Føroyum í seinastuni. Tað er nóg ringt at vera lesandi í Føroyum frammanundan. So jú, tað er batnað á tann hátt“

(Sigrun, Føroyar)

„Eg veit væl at tað er nóg tvørari at klára seg sum lesandi í Føroyum. Men lestraríbúðir verða bygdar nú, og stuðulin er frægari, sjálvt um hann ikki røkkur hjá eimum flestu.“

(Tummas, Føroyar)

Meirilutin av luttakararunum í hesari kanningini vísir á, at broytingar eru hendar tey seinastu árinum, sum hava gjørt føroyska samfelagið meira nútíðansligt.

„Kenslan at Føroyar eru afturútsigldar er minkað um tú spyr meg. Tað at tú hevur møguleika at flúgva heim ein túr uttan at tað kostar alt ov nóg ger stóran mun. Og samstundis merkir tú ikki konservativismuna líka væl, sum tú gjørði fyrr. Hon dominerar ikki líka nóg. So tímur man jú nóg betur at flyta heim, hóast tað langt er á mál“

(Sigrun, Føroyar)

Hóast føroyingar sum heild hava sterkt samband við sínar røtur, er tað eingin sjálfvylgja, at útisetar geva sær serligt far um heimlandið. Eftir øllum at døma eru tað serføroysk viðurskifti, sum verða tikin við í viðførinum, tá føroyingar flyta til føroyaumhvørvini í Danmark. Hjá dagsins útisetum finnast hesi serføroysku viðurskifti longu í føroyaumhvørvunum frá byrjan. Tey styrkja um samanhaldið millum føroyingar í Danmark. Hetta skapar eina tilveru, har føroysk mentanin hevur stóran leiklut. Hetta gevur útisetum í Danmark móguleika at skipa sín gerandisdag kring føroyaumhvørvið sjálvt, heldur enn danska samfelagið sum heild.

Teir flestu luttakararnir í hesari kanningini geva ábendingar um, at Føroyar tey seinastu árinu eru vorðnar rúmligari og meiri tíðarhóskandi. Hetta fær jaliga umrøðu í hesari kanningini. At Føroyar eru meiri sambæriligar við grannalondini visir kanska, at ein hugburðsbroyting er farin fram, sum ger upp við afturhalds-sinnaði virðir, ið hava sett sín dóm samfelagið. Sambært luttakarunum speglast hendan uppperðin eitt nú í, at samkynd hava loyvi at giftast. Talan er sostatt um eina lutfalsliga nýggja lóggávubroyting, ið eftir øllum at døma rínur við hjá úti-setum í Danmark, og hevur ávirkað hugburðin mótvegis Føroyum sum heild.

Vilja útistar velja Føroyar, boðar tað frá góðum. Enn betri er sannroyndin, at útisetar eru sinnaðir at velja góðar umstøður í Danmark frá. Nær í lívinum, Tó eru luttakararnir ymiskir á máli um, hvørji viðurskifti eru avgerandi fyri nær tey velja at flyta heim. Tey, sum eru undir útbúgving umrøða flytingina í fram-tíðarætlanunum, t.e. tá lestrartíðin er av.

Nevnivert er eisini, at fleiri luttakarar geva sær far um, at lestrarviðurskiftini í Føroyum eru batnað tey seinastu árinu. Meðan summir luttakarar valdu Danmark sum lestrarland uttan mun til útbúgvingarmøguleikarnar í Føroyum, fluttu aðrir til Danmarkar, tí lestrargrein teirra var ikki at fáa í Føroyum. Hóast tey ikki eru lesandi í Føroyum, umrøða luttakararnir føroysku lestrarviðurskiftini, sum at tey hava týðning fyri teirra egna trivna í Føroyum. At lestrarstuðulin til føroysk lesandi er hækkaður ger eftir øllum at døma, at Føroyar kunnu sammetast við Danmark á javnari føti.

Hóast útsagnirnar í hesari kanningini vísa eina greiða undirtøku fyri, at Føroyar eru vorðnar rúmligari og meiri sambæriligar við grannalondini, skal hædd takast fyri, at lívsáskoðanirnar hjá føroyskum útisetum eru ymiskar. Eitt nú kunnu meiningar um sokallað etisk mál vera sera ólíkar. Tí skulu kanningar sum hendan altíð takast við tí fyrivarni, at ávís sjónarmið ikki eru umboðað eins væl og onnur.

Sjálvt um vit taka omanfyri nevnda fyrivarni, gevur hendan kanningin eina greiða ábending um hvønn týðning føroyaumhvørvini hava fyri føroysk lesandi. Harafturat er komið fram, at føroysk lesandi uttanlands hava fingið eina jaligari fatan av Føroyum sum eitt rúmligari samfelag, ið eisini er vorðið meira høgligt fyri lesandi og onnur ung.

Vit hava sostatt flutt okkum munandi, síðani kjakið um Exit Føroyar. Hetta birtir vón um, at góða gongdin fer at halda fram.

www.j.fo

2019

